

Scrisoarea Patriarhului României adresată Ministrului Educației privind ora de Religie

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a adresat o scrisoare Doamnei Prof. Monica-Cristina Anisie, Ministrul Educației și Cercetării, cu privire la asigurarea prezenței disciplinei școlare Religie în trunchiul comun, în noile Planuri-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal.

Patriarhul Daniel abordează și subiectul evaluării elevilor la această disciplină, pe bază de note, nu prin calificative.

„Evaluarea face parte din specificul oricărei materii școlare; așadar, este necesară și la ora de Religie. Lipsa evaluării elevilor la ora de Religie sau găsirea unor soluții alternative la notă constituie un afront adus statutului acesteia ca disciplină școlară”, precizează Patriarhul Daniel.

Text integral:

Domniei Sale,
Doamnei Prof. Monica Cristina Anisie,
Ministrul Educației și Cercetării

Doamnă Ministru,

După cum vă este cunoscut, Legea nr. 221/18 noiembrie 2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 929/19 noiembrie 2019, prevede reducerea numărului de ore, alocat disciplinelor din Planurile-cadru de învățământ, începând cu anul școlar 2020-2021. Acest aspect presupune modificarea Planurilor-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal.

În acest context, grupul de lucru al Ministerului Educației și Cercetării a realizat patru variante de Plan-cadru pentru învățământul gimnazial. În toate variantele propuse, disciplina Religie este păstrată în trunchiul comun, în conformitate cu Legea educației naționale nr. 1/2011. Cu toate acestea, varianta 1 propune ca evaluarea la disciplinele școlare Educație artistică (plastică/muzicală), Religie, Educație fizică și sport să se realizeze în mod diferit de celelalte discipline din trunchiul comun, prin calificative, deoarece „aceste discipline se bazează pe predispoziții native, aptitudini, înclinații, având un caracter vocațional explicit”.

Acest argument este eronat din punctul de vedere al științelor educației. Predispozițiile native - definite ca în psihologia clasică sau după curente mai recente - pot fi specifice oricărui domeniu de studiu (de exemplu, predispoziția pentru studiul matematicii, predispoziția pentru studiul științelor experimentale etc.). Pe de altă parte, evaluarea face parte din specificul oricărei materii școlare; așadar, este necesară și la ora de Religie. Lipsa evaluării elevilor la ora de Religie sau găsirea unor soluții alternative la notă constituie un afront adus statutului acesteia ca disciplină școlară. Nota funcționează ca un stimulent al învățării atât în sens pozitiv („învăț ca să iau o notă mare”), cât și negativ („dacă nu mi se pun note, de ce să mai învăț?”). Corelat cu acest rol de motivare, nota este apreciată de elevi și profesori ca un barometru al strădaniei elevilor. Efortul depus de elevi în acumularea de cunoștințe și în formarea de atitudini și conduite moral-religioase se cere răsplătit și valorizat.

În acest sens, reafirmăm importanța prezenței disciplinei școlare Religie în trunchiul comun, în Planurile-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, cu următoarele argumente:

1. Copiii și tinerii au dreptul constituțional de a participa la orele de Religie, drept redobândit prin jertfa tinerilor care au mărturisit în decembrie 1989 că „există Dumnezeu”, prin aceasta revenindu-se la tradiția sănătoasă a poporului român, eminentamente religios: Statul asigură libertatea învățământului religios,

potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege (Constituția României, art. 32, alin. 7). Amintim faptul că, în motivarea Deciziei nr. 669/12 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 59, din 23 ianuarie 2015, Curtea Constituțională a României a menținut statutul orei de Religie ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun.

2. Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor prevede: În învățământul de stat și particular, predarea Religiei este asigurată prin lege cultelor recunoscute (art. 32, alin. 1).
3. În Legea educației naționale nr. 1/2011 se arată: Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ Religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun. Elevilor aparținând cultelor recunoscute de stat, indiferent de numărul lor, li se asigură dreptul constituțional de a participa la ora de Religie, conform confesiunii proprii (art. 18, alin. 1).
4. Metodologia de organizare a predării disciplinei Religie în învățământul preuniversitar, aprobată prin ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.232/14 septembrie 2015 prevede: Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ Religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun (art. 2, alin. 1).
5. Religia este singura disciplină școlară care a fost validată de majoritatea covârșitoare a părinților (peste 93% dintre părinți și-au exprimat deja dorința ca elevii să participe la orele de Religie, conform solicitărilor scrise și înregistrate în Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România).
6. Religia constituie parte integrantă și definitorie a culturii europene. Fără cunoștințele referitoare la aceasta nu putem înțelege istoria și cultura acestui continent. De aceea, în aproape toate țările europene, Religia se predă în cadrul sistemului de învățământ public.
7. Valorile oferite de educația religioasă sunt reper spiritual esențial și liant existențial între toate cunoștințele dobândite prin studiul celorlalte discipline școlare.
8. Predarea Religiei în Școală are valențe educaționale profunde, prin rolul ei formativ în viața copiilor și a tinerilor, demonstrat și de studiile educaționale și sociologice în domeniu. Ora de Religie contribuie la reducerea efectelor negative ale crizei contemporane de identitate și de orientare, întrucât propune modele viabile de bunătate, sfințenie și conviețuire umană. Totodată, disciplina școlară Religie contribuie la formarea și cultivarea unei conștiințe vii și mărturisitoare a valorii eterne a persoanei umane și la promovarea demnității acesteia în familie și în societate.

9. Educația religioasă contribuie la depășirea ignoranței religioase, care poate favoriza atitudini ideologice de intoleranță.
10. Întrunit în ședință de lucru în ziua de 28 februarie 2015, Consiliul Consultativ al Cultelor din România a adoptat apelul comun intitulat „LUMINĂ PENTRU VIAȚĂ. Importanța orei de Religie pentru educația copiilor și tinerilor”, la finalul căruia se arată: Cultele doresc o cooperare mai strânsă cu Statul în promovarea unei educații integrale, care unește viața spirituală profundă cu informarea științifică bogată, deoarece deficitul de spiritualitate sau de sens existențial al societății tehnice de astăzi are consecințe negative pentru orientarea tinerilor în societate.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile constituționale, cu Legea educației naționale nr. 1/2011 și cu voința majorității părinților elevilor, vă rugăm să asigurați prezența disciplinei școlare Religie în trunchiul comun, în noile Planuri-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, precum și evaluarea elevilor la această disciplină, pe bază de note, nu prin calificative. Totodată, în acord cu adresa nr. 8.711/08.04.2020 a Ministerului Educației și Cercetării, vă solicităm ca orice demers major în domeniul educației să se înscrie pe linia tradiției pedagogice românești, după o largă consultare cu organizațiile de părinți și cultele religioase, oficial recunoscute în România.

Vă asigurăm de toată deschiderea noastră în susținerea unei educații complete și de calitate pentru copiii și tinerii țării noastre.

Cu stimă și binecuvântare,

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Documentul în format [PDF](#).

Foto credit: Arhivă Basilica.ro

basilica.ro